

ВИТОЛД ЗЕГАЛСКИ

АВАРИЯ

Превод от полски: Александър Димитров, 1980

chitanka.info

Какво да се прави. Нещастен случай. Стечение на обстоятелства. На тях не им провървя, а на него му провървя. Пък и късмет ли е това? Нали ракетата в същност загуби запасите си от гориво, следователно...

Пищенето на зумера му действуваше на нервите. Какво означаваше все пак? Той с нежелание се надигна от креслото и се приближи до командния пулт.

Седна. Включи екраните, измервателните уреди, електронния мозък. На екраните се появи светеща точка. Нещо се приближаваше от посоката на съзвездието Ловджийски кучета. Съществуваха само две възможности — метеорит или... Той дръпна към себе си ръчката на детектора на радио вълни. Почака малко — на екрана изведнъж се появи сноп бели искри; стрелките на уредите трепнаха. Не вярваше на очите си. Това беше сигнал от радиолокатор. Към него се приближаваше космически кораб.

Доста време мина, докато извърши необходимите измервания. Пръстите, с които настройваше уредите, натискаше копчета и клавиши на пулта, трепереха. А корабът — земен ли е, или чужд? Той не можеше да изпрати кодовите сигнали — изтеклото гориво отдавна беше повредило предавателите. Погледна резултатите от изчисленията, направени от компютъра. Пътищата им се разминаваха с близо двеста хиляди километра. Онези, в кораба, можеха просто и да не го забележат.

И не го забелязаха. Той няколко часа поред не откъсваше поглед от екраните, на които така и не се появиха позивните. Само радиолокаторът им се включваше през няколко минути, като предизвикваше светене на екрана на детектора.

После му се стори, че корабът им ускори полета си. Удивен, той свери показанията на приборите. Апаратурата работеше нормално. Взе доза успокоително. Не му се искаше да си блъска главата над това — защо те не се свързват с него, но едно беше ясно: те постепенно ускоряваха полета на кораба. Които и да са те, той трябва да ги догони. Да ги догони, преди те да се отдалечат, да изчезнат в черното небе, сред звездите, и да му отнемат последния шанс за спасение.

Той изчисли скоростта и набеляза траекторията. Провери количеството гориво, останало в резервоарите. Горивото беше малко, но не чак толкова, че да се откаже от опита. Той седна на мястото на пилота и включи реактора...

* * *

Дълго не успяваше да потисне обхваналото го вълнение, когато най-сетне стана ясно, че корабът е земен. Опитното му око на космонавт вече различаваше познати елементи в конструкцията, но най-го потресе антената на радиолокатора просто защото тя беше досущ като неговата.

Но корабът, който той така жадно разглеждаше, имаше нова, усъвършенствувана конструкция — такива още не строяха на Земята, когато тяхната ракета стартира оттам. Корабът беше дълъг няколкостотин метра и се състоеше от три кълбовидни секции, съединени с ажурна мрежа. Формата му не беше аеродинамична — не беше предназначен за преодоляване на атмосферен слой; явно бяха го строили на околоземна орбита. Пристанът се намираше в централната част на кораба...

Както и преди, никой не се интересуваше от него. Стига да не беше въртящата се антена, човек би могъл да помисли, че корабът е мъртъв, безлюден. Той постави своята ракета на пристана, стрелката показваше, че горивото е почти на привършване. Изключи реактора, облече скафандъра и тръгна към изходния шлюз. Лесно стъпи на пристана.

* * *

Непосредствено след входния шлюз на кораба започваше осветен коридор. Той вдигна горната част на шлема и се послуша. Тишина. Махна скафандъра и тръгна напред.

След няколко минути ходене по разклоняващия се коридор той се намери в обитаемата част на кораба. Отваряше врати, надничаше в празните стаи, набързо прелистваше намерените книги. За пръв път от няколко години насам се почувствува човек; лудостта от самотата, страхът от гладна смърт изчезнаха, напуснаха го. Той помисли, че все пак си е струвало да се бори със себе си и да чака. Та неведнъж е държал в ръцете си ампулата с отрова, разглеждайки на светлината съдържанието ѝ, преценявайки всички „за“ и „против“. После

прибираше ампулата в чекмеджето на масата, като все още се надяваше на чудо. И чудото дойде...

Той влезе в кабината — там нямаше никой. Постоя пред пултовете, изпъстрени с табла, ключове, лампички, а наоколо — изгаснали екрани, които приличаха на картини, от които е останала само рамката. Апаратурата му беше непозната, даже и кодовите обозначения бяха други. А това без съмнение беше скоростомерът: скалата беше разграфена до 300 хиляди км/сек. Вече могат да достигат и субсветлинни скорости? Той с удовлетворение се усмихна. Хората на Земята не бяха губили времето си през всички тези години. Той се отдалечи от пултовете и отвори следващата врата. И отново — никой.

— Ало! — извика той. — Има ли някой?!

Един от панелите на стената се отдръпна встрани и по средата на стаята изпълзя робот:

— На вашите заповеди съм.

Известно време гледаше автомата.

— Къде е екипажът? — попита той.

— Не знам. Мога да почистя дрехите ви, обувките.

Той се разсмя. Ех, ако имаше в своята ракета поне такъв робот!

— Какво умееш да правиш?

— Аз съм боклукчия и чистач. Мета, чистя.

Роботът нищо не можеше да му обясни — това беше примитивна машина за домакински нужди, способна да изговаря петнадесетина фрази. Остави автомата сред стаята и продължи нататък.

Той отмина поредния коридор и блъсна вратата от матова синтетична материя. Видя пред себе си просторна, слабо осветена зала. В средата на ниски поставки лежаха продълговати контейнери. Приблужи ги. Под дебела прозрачна плоча лежеше човек — по-точно плуваше между стените, поддържан от неизвестна сила. Отворените очи неподвижно гледаха нагоре, а ръцете, скръстени на гърдите, създаваха впечатление на отчужденост. Човекът не беше умрял — той приличаше на спящ, който обаче нищо не сънува. Контейнерите бяха дванадесет. Той ги обиколи всичките — под всяка плоча лежеше човек, мъже и жени с отворени, но невиждащи очи.

Прокара ръка по лепкавото си от пот чело. Спокойствието, което му внушаваха меката светлина, цветовете на стенните фрески, тишината, отново започна да го напуска.

— Летаргия — промърмори той. — Хибернация. Хиберолетаргия.

Когато преди около двадесет години стартира от Земята, всичко изглеждаше съвсем иначе. Космонавт, облечен във водолазен костюм, потапяха в басейн с амортизационна течност. Задачата се състоеше в това да се премахне вредното влияние, което ускорението оказва върху човешкия организъм, и да се осигури максимална скорост за минимално време. По този начин се постигаше възможно най-голяма икономия на гориво... „А тези не икономисват — мислеше той, гледайки лицата им. — Забавят биологичните процеси и постепенно ускоряват кораба си до субсветлинна. После ще се събудят на другия край на Галактиката и дотогава даже няма и да са огладнели.“

Той се замисли. Появата му тук беше дотолкова случайна, че и през ум не би минала на онези там, на Земята, при подготовката на кораба за далечния полет. А спящите, разбира се, ще се зарадват, че е оцелял, ще му поставят допълнително „ложе“, за да може и той да потъне в летаргичен сън. Но за целта би трябвало да ги разбуди. Той внимателно разгледа всички контейнери. В тях нямаше и най-малки издатини или вдлъбнатини, в които да се помести някакъв механизъм. После хвърли поглед и зад вратата, която се намиреше в края на залата. Стените на малката стая бяха покрити изцяло с индикатори със стрелки, екрани, ключове. Явно — тук се намиреше апаратният комплекс за контролиране съня на екипажа. Той спря пред централното табло и дълго се взира в него. Почувствува се потиснат. Десетки броячи, екрани и контролни елементи образуваха такава главоблъсканица, която беше невъзможно да бъде решена. А редом с някои ключове имаше гравирани на стената условни знаци като „Внимание!“, „Опасно!“ и даже „Опасно за живота!“.

Но колко дълго ще продължи сънят на екипажа? Не беше трудно да се досети, в центъра на средното табло с големи цифри беше изписано 112.

Той се обърна и излезе. Като минаваше през залата, се спря до един от спящите. „Сто и дванадесет години. Този тук ще лежи още сто и дванадесет години така — без да усеща нещо, без съзнание... А аз...“ Нервите му не издържах: той бясно започна да удря с юмрук по прозрачния похлупак, под който спеше онзи, спокойният, безразличният към всичко заобикалящо го... Болката в ръката му

подействува отрезвяващо. И той отново, измъчван от отчаяние, страх, съмнения, тръгна към командния пулт. Роботът, както и преди, стоеше по средата на стаята.

— Мога да почистя дрехите ви, обувките.

Той затръшна вратата. Бързо огледа чекмеджетата на масите, шкафовете, полиците, търсейки техническа инструкция за персонала. И скоро разбра, че тук няма да я намери. Оставаше да бъде в някоя от библиотеките, сред хилядите справочници по космонавтика, а можеше да представлява микрофилм; в крайна сметка подходящо място за съхраняване беше и електронният мозък на кораба. Но даже и да намереше инструкцията, едва ли би успял докрай да вникне в нея. Във всеки случай той нямаше да бъде абсолютно уверен, че напълно я е разбрал. На практика това означаваше, че някое неправилно действие би могло да погуби спящия екипаж. Не, не можеше да си позволи и най-малкия риск.

Той седна в креслото и опита да се съсредоточи. Малко се поуспокои; всичко това беше безсмислено. Той би могъл да живее още четиридесет, може би и петдесет години, не повече. Но до тяхното пробуждане все едно — няма да изкара. А коридорите, залите, стаите така и ще си останат празни... Той не вярваше на борда да има автомати, които да произвеждат храна. Най вероятно в склада да има запаси за две-три години работа сред звездите. Е, и да речем, резерв за една година. А те са дванадесет.

„Излиза, че аз всичко ще изям. За тези четиридесет-петдесет години аз просто ще изям, ще изплюскам всичко — помисли си той. — Като плъх, съвсем като плъх... И така се получава, че аз ще живея за сметка на тези, които са зад стената...“

Стана. Взе от полицата няколко книги и затвори вратата зад себе си.

— Мога да почистя дрехите ви, обувките...

Той отдалеч заобиколи автомата и пое по дългия коридор към шлюза — там, където остави скафандъра си и където на пристана го очакваше ракетата му...

Публикувано във вестник „Орбита“, брой 2/1980 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.